

Duminicile unui nesportiv

Reporterii mexicani ai mondialei

În afara celor cîteva zeci de mii de oameni, care asistă nemijlocit la mondialele de la Guadalajara, alte zeci de milioane urmăresc pe calea undelor competițiile din ce în ce mai fierbinți din Mexic. Pentru ei, reporterii sportivi înregistrează și talmăcesc instantaneu, după propriul temperament și cu retorica de care dispune fiecare, desfășurarea jocurilor, momentele lor de culminație sau de suspensie, clipele de beție sau de stupeoare ale golurilor marcate.

Cei ce s-au obișnuit cu crainicii europeni, de o impostă vocală temperată și cu un timbru moderat, au avut de ce să se minuneze, dacă li s-a oferit cumva ocazia de a le capta în direct, de relațiile crainicilor mexicani, adevărate jocuri de artificii, exclamații, interjecții, urlete de entuziasm sau de disperare, suspine și mugete de luptă-

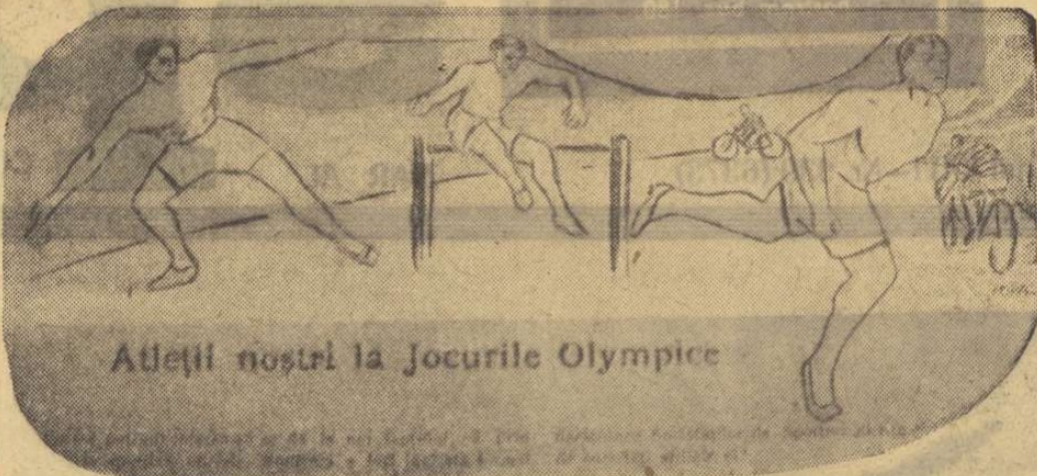
tori răniți, pe cale de a expia în fața microfoanelor. Mărturisesc că, auzindu-i înfăia oară, am fost șocați de acest mod de talmăcire a jocului pentru ascultători, de vocile crainicilor transforma-te adesea în sirene ale unor mașini de poliție, de robuste-le lor coarde vocale, de in-tonația cîntată a adjectivelor și substantivelor spaniole su-perlativizate continuu. Pînă și numele jucătorilor a fost transformat de însuflețirea latină a reporterilor mexi-cani — pe care am dori să-i îmbrățișăm pentru felul cum au susținut, împreună cu o mare parte a publicului, e-voluțiile naționalei noastre — în niște invocații cu noi va-riuri muzicale. Am auzit astfel, în meciul dintre Brazilia și Cehoslovacia, numele lui Pele rostit, de mai multe ori, în-tr-o interminabilă vocaliză de autentic belcanto: Peleeee...

Avem de-a face, pare-mi-se, cu o formă nouă și perso-nală a reportajului sportiv radiodifuzat și televizat. Cum, pentru a putea exprima prin

mentariul ei tînd astfel firese-una spre alta, acțiunea deven-înd pentru milioanele de as-cultători cuvînt, cel puțin în parte, iar cuvîntul prefăcîndu-se spontan, în imaginația lor, în acțiune. Celor ce nu se află în tribunele de la Guada-lajara, înțelegerea dintre echi-pele adverse le este inacce-sibilă pe calea descrierii lo-gice și temperate, dar excla-mațiile, strigătele, vocalele prelungite incantatoriu îi pot face să simtă, prin sugestiile lor, ceva din clocotul picioa-relor fugărind năzdrăvanul balon, astfel că integrează publicul într-un joc la care nu poate participa direct.

Reporterii sportivi mexi-cani au avut darul de a-i con-tamina, din primele zile, pe mulți comentatori europeni cu temperatura lor dogoritoare, făcîndu-i pînă și pe unii din-tre nordicii mai calmi și mai sceptici să trăiască intens și continuu în intimitatea jocu-rilor din arenă. Au evadat astfel și ei, în entuziasmul clipelor de mare emoție ale jocului, dincolo de posibilită-țile firești ale graiului, în in-terjecții și suspine meridio-nale, dînd reportajelor lor sa-voare de luptei și a vieții.

George SBARCEA

În articolul cu titlul de mai sus, „Revista automobilă” (nr. 6 — iunie 1920) critică vehement dezinteresul oficialităților vremii față de asigurarea participării României la Jocurile Olimpice de la Anvers — 1920

CRONICA SFERTURILOR DE VEAC

Cînd bunicii făceau sport

IUNIE

1870

„HORVARD, marele gimnast reținut în capi-tala României printr-o grea suferință care l-a oprit de a urma trupa sa, acum că s-a însănătoșit, va da o SERATĂ DE GIMNASTICĂ (...) Renu-mele european al gimnastului Horvard, admirativul care l-a însoțit pretutindeni, greaua suferință ce l-a reți-nut în București și care a lipsit pe familia sa de singu-rul ei sprijin, trebuie să fie atîtea titluri la interesul pu-blicului Capitalei. Membrii Societății române de arme și gimnastică sînt datori — am putea să zice — să nu lase a trece o asemenea ocaziune de a vedea la ce perfecțiune poate fi ridicată arta pen-tru dezvoltarea căreia socie-tatea dumeilor s-a creat și de a proba că știu a pretui și ajută adevăratul merit de-venit pentru cînta timp victi-ma nefericirii.” („Românul” din 11 iunie 1870.)

„Societatea română de ar-me și gimnastică organiza zil-nic „concursuri de dare la semn în localul Manu din strada Vămii, cu pistolul de salon și în localul de la Cui-bu cu Barză, cu carabina, precum și în fiecare duminică concursuri cu premii”; de asemenea, „în fiecare lună concursuri de gimnastică (...) Comitetul sperînd că toți domnii membri înțeleg și prețuiesc scopul unor aseme-nea concursuri binefăcătoare pentru corp și pentru spi-rit, căci numai în corp sănă-tos, spirit sănătos, roagă pe domnii membri a conduce la ajungerea acestui scop ve-nînd în cel mai mare număr

posibil spre a lua parte sau a asista la aceste concursuri.” („Românul” din 17 iunie 1870)

1895

„CONCURS DE POPICI. Se face cunoscut a-matorilor că în zilele de 10, 11 și 12 iunie „Clubul intim” aranjează un concurs de po-pici cu premii în grădina pu-blicului din str. Berzel nr. 66. Sîmbătă 10 iunie se va în-cepe concursul la orele 4 d.ă. și va urma duminică toată ziua și luni 12 iunie de la ora 4 d.ă. Luni se va face distri-buirea numeroaselor premii a căror totalitate va forma va-loarea exactă a sumelor ce vor intra, nescăzîndu-se decît plata popicilor.” („Adevărul” din 11 iunie 1895.)

„Serbările populare date de Societatea presei” în gră-dina Cismigiu au programat printre altele o „mare între- cere cu luntrele pe lac” și „niște foarte interesante curse de velocipede; va fi o cursă de barbați și alta care va atrage mulți curioși: cursa de dame.” („Adevărul” din 21 și 24 iunie 1895.)

1920

„EXHIBIȚI- NEA SPORTIVA DE LA ȘCOALA MILITARA DE EDUCAȚIE FIZICĂ”. La sărălta cu pă- jina, „s-a atins de către ele- vul Ovejian Ioan înălțimea de 3,10 m. Este un rezultat foarte în-bucurător și sîntem si- guri că numitul elev va fi, la viitoarele Olimpiade, un se- rios adversar al invincibililor americani.” („Viața sportivă”, nr. 8—9, din iunie—iulie 1920)

1945

„ÎNAINTE TI- NERET”. „Du- pă mulți ani de inactivitate, școlarii au avut duminică o mare sărbătoare sportivă. La poftirea profeso- rilor de educație fizică, sco-

larii au arătat că sînt dornici să facă mișcare în aer liber și peste 4000 de elevi au de- monstrat pe gazonul de la ANEF (...) După ce elevii me- rituoși au fost premiați, d. ministru Ștefan Voitec a spus următoarele: „În numele Mi- nisterului Educației Naționale aduc vie multumire domni- soarelor profesore și domni- lor profesori, elevelor și ele- vilor, precum și tuturor celor care au colaborat la reușita acestei frumoase manifestări a vigoarei, disciplinei, efortu- lui și însuflețirii tineretului școlar al Capitalei. Urez tu- toror activate mereu sportu- rilor în cadrul noii școli de de- mocratice românești, pentru binele Patriei noastre libere, independente și democratice. Înainte tineret, bucuria zile- lor și nădejdea zilelor de mîine!” („Gazeta sportivi- lor” din 20 iunie 1945.)

Documentar de Dorin ȘTEFLEA

SUPORTERUL

Trist de și-i ochiul,
or și-i dat să-l buturi
Încins de furie,
cu de hirjoană,
O lacrimă-și revărsa
peste lucruri,
Înrourat ca un boboc
sub geană...

Ce lacrimă sortită o să-mi fie
La butoniera pieoșpei,
ca o floare?
O lacrimă scăldată-n bucurie?
O lacrimă scăldată-n înfrîștare?

Plec de la meci,
ades cu flori de dolu
În suflet presăre,
ca-ntr-o balană,
Sub masca ghea-
de neclintit orgoliu
Zimbesc spre cei
cu-o mască radioasă.

Iar cînd, victorios,
îmi cînt echina
Și strig:
„Aho! Ura! Să trăiască!”...
Trăsur blajin
cu temperamentalul clipa
Zimbesc spre cei
cu-ntristărea mască...

E-un joc superb,
uman, numit „speranță”
În care
— dăruiri cu tot neșafuit —
Victorios și-nfrînt,
ca-ntr-o balană,
Decad ori sule
cu decide brațul

Răpus de-nfrînger,
zac de-araț și singur
Și jur să-mi tai un deș
de la o mînd
dar vine-un inger
Și iar mă-ncurcă
peste-o săptămîină!

Un gest al Parcăi
tărăși ne dă ușa
În caruselul
ce scoboră-urcă;
Îmi beau, de bucurie,
și căjușă,
Ori viu plouat acasă
ca o curcă...

Așa e jocul!
Uii și iar îmi place.
Visez, din nou,
e-ai mei surpa-vor munți...
Evoc, sedus,
nimbat de bobolac
Învîgătorii-mbrățișai
cu-nfrîntii...

Tudor GEORGE

SPORTUL SUB SĂRUTUL FOCULUI

Am solicitat poetului și cunoscutului hispanolog Darie No-văceanu o serie de însemnări despre lumea latino-americană prea puțin cunoscută, despre frământările și vulcanica sa viață sportivă care a dominat nopțile și zilele toride ale „Mundialului” mexican.

BRASIL

Printre multele insule mențio-nate de cartografi Evului Mediu în Oceanul Atlantic, una singură a compromis tipul. Transcrișă cînd Brațr, cînd Brazil, Brazilie sau O'Braille, insula această pre- zentă în Atlasul Medicilor, din 1551 (pentru prima dată li), s-a dovedit foarte nestatornică și foarte... ne-însulă. Nestatornică, pentru că, dîntuit de legende, numiții car- tografi o instalau unde le con- venea mai bine și, azi, dacă cer- cetezi hărțile acelea le-șpăci- mîla și dușia, privind-o cînd în zona Antilelor, cînd lîngă cele Britanice, cînd la înălțimea Azo- relor, schimbîndu-și, de fiecare dată, cu poziția, transcrierea fo- netică a numelui. Și s-a dovedit neînsulă pentru că, mă rog, azi toată lumea știe că-i alcătușă.

A existat, însă, de la începuturi, o teribilă fascinație, în jurul ei, o „mistică” a vieții și bogătiilor pe care multe foarte multe, în povestile lor, le culegeau cu mîna, lîngă flut-terib...

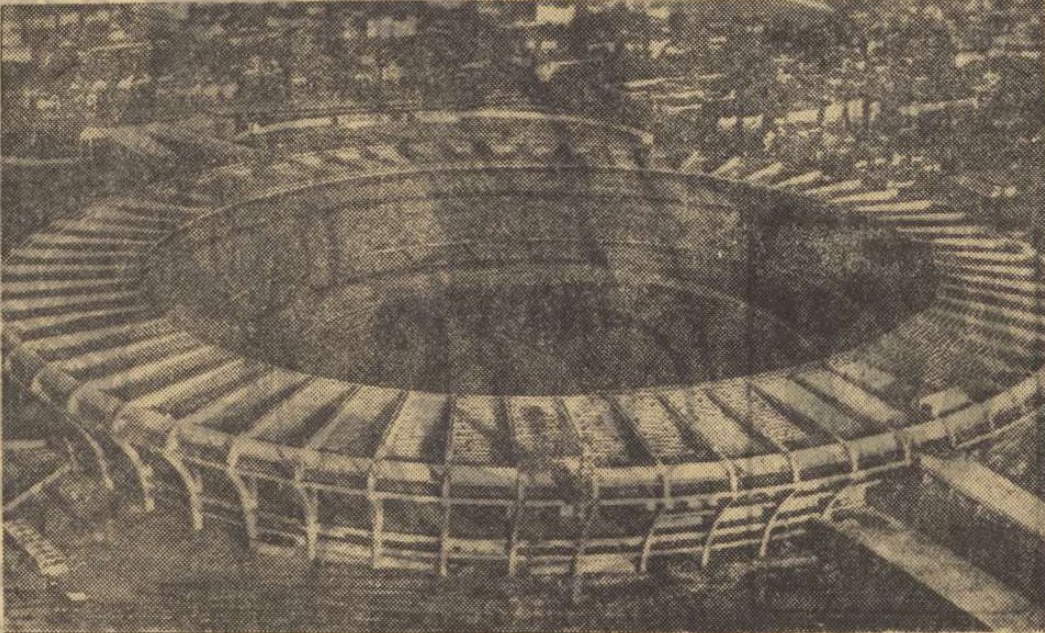
Și-a mai existat, în sfîrșit, o istorie, peste toate legendele din- dinte, o istorie care, nu o dată, pare tot legendă, pentru că nu- mai o legendă poate transporta, peste timp, încredințări imense de durere.

Și dacă cineva cercetează nu hărțile acelea naive și înscoditoare

ca paginile acestei istorii, nu se poate să nu-și apuce, încă o dată,

mîla și dușia pentru neînțeleg- rea multor istorici. Nu poate să nu-și încerce sentimentul de amă- răciune — pentru înțelegerea voii

eronată a altor istorici din acea- ză. O astfel de pagină menționea- se, de exemplu: „Brazilia este un

imens stat de negri care se în- toarece la barbarie” (Vascher de Lapouge — L'Action — Paris, 1899, pag. 502); altcineva, aruncîndu-și privirea peste tinerele țări latino- americane din vremea sa, dădea

o sentință jalnică: „din aceste le- gături nelegitim între mai multe culturi și mai multe rase, nu se va naște nimic bun”. (E vorba de Chamberlain — La Genese du XIX-e Siecle). E drept, în acest caz, savantul englez făcea o ex- cepție: Brazilia, despre care spie- nea că prezintă „particularități deosebite”.

Să mai citim un nume și să înclădim, aici, această tristețe. Este numele unuia dintre cei mai

un timp, existența întregii plane- te, un stat cu mai multe state, o lume care continuă și azi să ju- cîneze: o singură clipă de ade- vîrată MACUMBA, la fîrmurile Atlanticului și le poate eguați pentru toată vremea. O singură clipă de carnaval (dincolo de de- cessele, inevitabile și triste), cînd pe toate străzile ritmurile africî- lor curg ca niște fluii sonore, făcînd ca sute de mii de oameni să execute aceiași pași, atîta doar

mar istoric al secolului trecut (am numit pe H. T. Buckle cu History of Civilization in England) care înclina să creadă că Brazilia nu va avea niciodată o mare cul- tură, bazîndu-se pe trei elemente „fundamentale”: clima, fauna și vegetația.

Sigur că amărăciunea e, în acest caz, mai mult decît amără- ciune. Timpurile acelea, însă, de aprecieri grabite, s-au dus de mult, hărțile latino-americane au o prezență incontestabilă în între- ga lume contemporană, iar, din- tre ele, Brazilia este fara unul mari culturi materiale și spiri- tuale, necunoscută, poate, în între- gime în Europa de azi. Pentru că ar fi de ajuns să amintim São Paulo, cu nemaiputința lui industrie, ori Rio de Janeiro, cu marile nu- me de cultură pe care le produce de un secol și jumătate, nește- nit.

Un amănunt, totuși, care mi-a plîtit mereu printre cuvintele de pînă acum, dar pe care n-am vîr- să-l numesc, este că în în- poporul brazilian (și nu numai în el) au fuzionat spații geografice care n-aveau nimic comun între ele și timpuri, cu decadașe spi- rituale greu de măsurat. Mai înți- sine, băștinaii, oamenii ac- tîlni și ascultători care l-au aci- mit, la fîrmuri, pe Alvaraz Cu- bral, în 1532, fără să înțelegă că înseamnă nici crucile de pe pin- zele celor 13 fimerare caravelo- nica arheologie pe care, în li- nge, apasă să se instaleze, mai apoi, importul lor. Băștinaiilor, cărora li se răpise treptat totu, pînă și adîncul pădurilor, li s-au adăugat alții europeni, cu nostal-

și nu cred că cineva știa-ar putea închipui ceva mai grandios, mai... înmaginabil.

Șiam, dintr-o derizigie profesio- nală, foste acestea cu mult în- tate de a fi ajuns la Rio de Ja- neiro și, tocmai de aceea, nimic, absolut nimic, nu mi s-a părut în- trat, dincolo de cunoașterea mea, nici Copacabana cu palmierii ei mereu legănați de brîz, nici ris- murile, nici orașul, cu bulcările largi, împrastiate, la orice oră din zi sau din noapte, de pașii mul- țimii.

Fascinația ei a venit abia după aceea, cînd depărtarea crescuse mult între noi, iar, azi, recom- rîndu-mi clipele acelea, totu pare o închipuire, un joc al imagi- nației de tropice fierbinți, zgudu- toare.

O singură fotografie, pe care o privesc, din obligație (despre ea trebuia să scriu...) e în stare să mă cutremure. O dau alături de aceste rînduri, tocmai pentru a scăpa de „urmărirea” cu care mă terorizează și pentru a-mi „pro- ține” într-un fel obligația: tre- buie să vorbesc despre fotbal și, neapărat, despre Pele. Sint con- vins însă că dumeavoastră citi- torii știți mult mai multe lucruri decît u-șăș putea spune eu. Fără să vreau, îmi amintesc, în clipa aceasta, că după ce am părăsit „interiorul” fotografiei de alături, pe nisipul de la Copacabana, li- nerii, foarte tinerii copii brazilieni desenau cu degetele cercuri, ro- tunde ca o mîngie. De aici, cred, s-a scos poezia braziliană Costa- no Ricardo una dintre cele mai reușite poezii concrete. O poveș- te, lăsînd la înțelegerea redac-ției „desenarea” ei. Mai înți, un pătrar. Acesta înseamnă Bra- zilia. Apoi un triumf echilatre- rai. Acesta înseamnă familia bra-

gla lor de dearddelași (trebuia să ne obișnuim, o dată, și să în- cedăm de a mai vedea în toți conștădătorii niște uelgăși) și în sfîrșit, negri din atîci dispa- rute de mult în Africa, dar pre- zente încă și azi, în Brazilia, prin ritmurile și credințele pe care le-au păstrat, ca pe o apăsare învîlă.

Fuziunea aceasta de spirit și timp a născut, treptat, un popor formidabil, o țară (de 83 de ori mai mare decît suprafața ei de de- mînt, Portugalia) ale cărei resurse naturale, se spune, pot asigura,

ziliună. Și, în sfîrșit, cercu. Ei înțînă Pele și-acum, combi- nați: în prima strîdă, cercu se înserie în triumfuri, iar triumfulu în pătrat; în a doua, triumfulu se înserie în cerc, iar cercu în pătrat; în ultima strîdă, triu- mfulu se înserie în pătrat, iar pă- trul în cerc... Cred că este cea mai reușită poezie concretă se- mență de Costano Ricardo. Și eu-mi convingtoare.

Darie NOVACEANU

(Săptămîna viitoare: „La locura”)

Lista cîștigătorilor premiilor suplimentare la concursul Pronosport C. M.

Prin tragere la sorți au fost stabiliți cîștigătorii pre-miilor suplimentare la con- cursul Pronosport C.M. de fotbal. Tragerea la sorți s-a efectuat pe bază de cupoane, premiile revenind următorilor participanți:

Un autoturism „DACIA 1100”: Groza Alexandru din Craiova; un autoturism „MOSKVICI 408” cu 4 faruri și radio: Miron Mărcăine din București; cîte un tri- der „OBODIN”: Dumitru Vrebie din comuna Drăgă-nești județul Galați, George Calotă din București; cîte un televizor „Mirai” Șie- fan Fazekas din Deva, Mi- ron Mărcăine din București; o motocicletă „Carpați” cu ste- laj: Marin Ștefan din co- muna Budești județul Ilfov; cîte un magnetofon „B 4”: Ștefan Savițchi din Turda și Victor Manolache din Oto- peni — București; un aparat

de radio „Traviata”: Emil Butnaru din Brașov; cîte un pikup „Sraphon” cu 2 di- fuzoare: Nistor Botezatu din Galați, Ilie Popescu din București, Constantin Totes- cu din Constanța, Dumitru Hergot din București; cîte un aparat de radio „Zefir”: Andrei Gabriel din comuna Ciucea ju- dețul Cluj, Victor Stanciu din Deva, Nicolae Nistor din comuna Pogoanele județul Buzău, Mihai Mănescu din Reșița, Ioan Lucaci din co- muna Boteni județul Arad, Șerban Latea din București, Adrian Ionașcu din Brăila; cîte un aparat foto „Ceaika”: Adalbert Ferencz din co- muna Uzanca — Băi județul Covasna, Vasile Cosa din Brăila, George Bădiliu din comuna Avrig județul Sibiu, Tony Niță din București, Flo- rea Radu din comuna Frăsi- neni județul Teleorman, Toa-

der Grigorescuță din Iași, Aurel Ștef din Beiuș, Ionel Roman din Constanța, Elfre- de Wegenot din Brașov, Constantin Ghiță din Ale- xandria, Ștefan Crăcea din comuna Potoaia, județul Olt, Istvan Lorincz din Odor- hei, Marcu Braunstein din București, Ignățiu Gaspar din comuna Baraolt jud. Co- vvasna.

O serie de participanți nu au de- pus cupoanele cîștigă- toare pentru a intra în po- sezia premiilor. Numerele cu- poanelor cîștigătoare și nede- puse sînt următoarele: 069.446, 064.100, 546.559, 617.833, 380.203, 677.162, 806.038, 016.412, 905.052, 467.373, 464.705, 517.334, 564.705, 400.260.

Poseșorii lor sînt invitați și pe această cale să le de- pună la agențiile Loto Pro- nosport spre a intra în po- sezia premiilor.

RĂSPIUNDE Ion Postășu

PETRE GRECU, COMUNA VA- RADIE, JUDEȚUL ARAD. „Do- resc din inimă să adre-șez felicitări din partea mea și a familiei mele luptătorului Gh. Bereanu. Fiind născut pe aceleași meleaguri cu campionul lumii și al Europei, mă

îndreacă cu ei și-i urez nu su- ceeșe sportive și în viață”. L-am căutat și i-am predat rîndurile dv. Mai greu ar fi fost dacă ar fi trebuit să transmit felicitări și celorlalți luptători. Dar, după cum văd, băieții n-au vrut să mă pună pe drumuri!

IOAN FLOREA, COMUNA DAL- BOSET, Județul Chirch Dumitru Tomescu, care v-a operat pe dv. în anul 1932, la spitalul Brîncovenesc, este una și aceeași per- sonă cu medicul echipei noastre naționale de fotbal. El lucrează și astăzi la spitalul pe care li știți. Deci, li puteți scrie pe această adresă: București, bd. Coșbuc 14, sectorul 5.

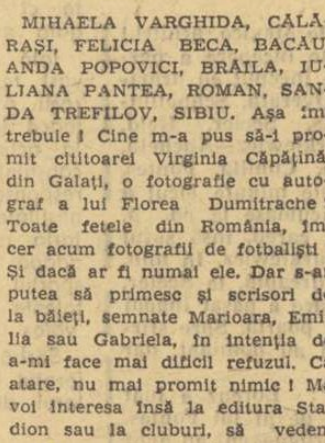
PETRE BĂDOIU, PLOIEȘTI. O epigramă pe marginea atîtudinii huliganice a unor spectatori, la meciul de baschet Politehnica — I.C.H.P.:

Asistența, ca atare,
A avut — fără reproș —
Cum s-ar zice-o, comportare
Bună de — aruncat la... coș!

Ca și cu alt prilej, mă scutim de efortul unei contra-epigrame și o faceți chiar dv.:

Poanta v-o restituim,
Este bună, dar — se pare —
Pentru cei ce în regim,
...N-are nici piper, nici sare!

MIHAELA VARGHIDA, CALA- RASI, FELICIA BECA, BACAU, ANDA POPOVICI, BRĂILA, IU- LIANA PANTEA, ROMAN, SAN- DRA TREFILOV, SIBIU. Așa în- trebuie! Cine m-a pus să-i pro- mit cititoarei Virginia Căpăină, din Galați, o fotografie cu au- tograf a lui Flores. Dumitracu? Toate fetele din România, în- cer am făcut fotografii de fotbalști! Și dacă ar fi numai ele. Dar s-ar putea să primesc și scrisori de la băieți, semnate Marioara, Emi- lia sau Gabriela, în intenția de a-mi face mai dificil refuzul. Ca atare, nu mai promit nimic! Mă voi interesa însă la editura Sta- tion sau la cluburi, să vedem cum s-ar putea rezolva problema aceasta, a fotografiilor de sportiv. Pînă la urmă, m-am așinat și tot am... promis ceva!

Ilustrații: N. CLAUDIU

ANUNȚ IMPORTANT:

HANUL PRAHOVA

S-a redeschis Ha- nul PRAHOVA, u- nitate în stil tradi- țional românesc, or- ganizată de coope- rația de consum în incinta „Complexu- lui expozițional Pia- ța Științei”.

Găsiți în perma- nență:

- sarmăluțe mîn- tenești cu mămăi- guță;
- miștel special;
- frîgăruș asorta- to;
- cîrnăciori ot- tenești;
- cășcaval suflă;
- garnituri și sa- late de sezon.

Vinul, casa, și solii renumite de vinuri românești, bere.

Seara, orchestră și ring de dans.

Rețineți locuri din timp la tel. 18.01.31

der Grigorescuță din Iași, Aurel Ștef din Beiuș, Ionel Roman din Constanța, Elfre- de Wegenot din Brașov, Constantin Ghiță din Ale- xandria, Ștefan Crăcea din comuna Potoaia, județul Olt, Istvan Lorincz din Odor- hei, Marcu Braunstein din București, Ignățiu Gaspar din comuna Baraolt jud. Co- vvasna.

O serie de participanți nu au de- pus cupoanele cîștigă- toare pentru a intra în po- sezia premiilor. Numerele cu- poanelor cîștigătoare și nede- puse sînt următoarele: 069.446, 064.100, 546.559, 617.833, 380.203, 677.162, 806.038, 016.412, 905.052, 467.373, 464.705, 517.334, 564.705, 400.260.

Poseșorii lor sînt invitați și pe această cale să le de- pună la agențiile Loto Pro- nosport spre a intra în po- sezia premiilor.